

(4/356)

1/723

4166/14653

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI

SAYI : B.01.0.KKB.01-18/A-13-2003-1477

29 / 12 / 2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 18.12.2003 günlü, A.01.0.GNS.0.10.00.02-6597/16552 sayılı yazınız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'na 17.12.2003 gününde kabul edilen 5022 sayılı "At Yarışları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" incelenmiştir:

İncelenen 5022 sayılı Yasa'nın 4. maddesiyle, 10.07.1953 günlü, 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Yasa'ya eklenen geçici 2. maddede,

"Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce işlenmiş fiiller sebebiyle verilmiş disiplin cezaları bir defaya mahsus olmak üzere bütün sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldırılmıştır. Ancak bu durum, ilgililere daha önce verilmiş ve uygulanmış olan cezalardan dolayı atın ikramiye, kupa ve sair mükâfatları ile herhangi bir parasal talep için hak doğurmaz.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce işlenen ve birinci fıkra kapsamına giren disiplin cezalarının verilmesini gerektiren eylemlerden dolayı ilgililer ve yarış atları hakkında disiplin soruşturması ve kovuşturması yapılmaz, devam etmekte olan disiplin soruşturma ve kovuşturmaları işleminden kaldırılır, kesinleşmiş olan disiplin cezaları infaz edilmez. Bu Kanunun kapsamına giren ve Kanunun yürürlük tarihinden önce işlenmiş disiplin suçları nedeniyle verilmiş olan disiplin cezalarına karşı Kanunun yürürlük tarihinden önce idarî yargı mercilerine başvurmuş olanlardan, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde dosyanın bulunduğu yargı merciine müracaat etmek suretiyle davaya devam etmek istediklerini bildirmeyenlerin davaları hakkında; görülmekte olan davalarda davayı gören mahkemece, karar temyiz edilmiş ise Danıştayca karar verilmesine yer olmadığına ve tarafların yaptıkları masrafların üzerlerinde bırakılmasına karar verilir, vekâlet ücretine hükmedilmez. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde davaya devam etmek istediklerini bildirenlerin davaların görülmesine devam olunur. Ancak davanın davacının aleyhine sonuçlanması halinde bu maddenin birinci fıkrasında öngörülen hükümler uygulanır."

denilmektedir.

Görüldüğü gibi, incelenen Yasa'yla 6132 sayılı Yasa'ya eklenen geçici 2. maddede,

- Bu Yasa'nın yürürlüğe girdiği günden önce işlenmiş fiiller nedeniyle verilen disiplin cezalarının bir keze özgü olmak üzere tüm sonuçları ile birlikte ortadan kaldırılacağı,

- Bu Yasa'nın yürürlüğe girdiği günden önce işlenen ve birinci fıkra kapsamına giren disiplin cezalarının verilmesini gerektiren eylemlerden dolayı ilgililer ve yarış atlarına ilişkin disiplin soruşturması ve kovuşturması yapılmayacağı, sürmekte olan disiplin soruşturma ve kovuşturmalarının işleminden kaldırılacağı, kesinleşen disiplin cezalarının infaz edilmeyeceği,

- Bu Yasa'nın kapsamına giren ve Yasa'nın yürürlük gününden önce işlenen disiplin suçları nedeniyle verilen disiplin cezalarına karşı Yasa'nın yürürlük gününden önce idarî yargı yerlerine başvurmuş olanlardan, Yasa'nın yürürlüğe girdiği günden başlayarak otuz gün içinde dosyanın bulunduğu yargı yerine başvurarak davayı sürdürmek istediklerini bildirmeyenlerin davaları hakkında; görülmekte olan davalarda davayı gören mahkemece, karar temyiz edilmiş ise Danıştay'ca karar verilmesine yer olmadığına ve tarafların yaptıkları masrafların üzerlerinde bırakılmasına karar verileceği, vekâlet ücretine hükmedilmeyeceği; Yasa'nın yürürlüğe girdiği günden başlayarak otuz gün içinde davayı sürdürmek istediklerini bildirenlerin davalarının görülmesine devam edileceği,

belirtilmiştir.

Anayasa'nın, 03.10.2001 günlü, 4709 sayılı Yasa'yla değişik 87. maddesinde, genel ve özel af ilanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun kararına bağlanmıştır.

Anayasa'nın 87. maddesinin nitelikli çoğunluk öngören bu özel düzenlemesi karşısında Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin afla ilgili yasaları kabulünde, Anayasa'nın genel düzenleme içeren 96. maddesinin uygulanamayacağı ve bu maddede öngörülen karar yetersayısının geçerli olamayacağı açıktır.

Bu durumda, incelenen Yasa'yla 6132 sayılı Yasa'ya eklenen geçici 2. madde düzenlemesinin "af" niteliğinde olup olmadığının irdelenmesi gerekmektedir.

Kuşkusuz, sözü edilen geçici 2. maddede "af" sözcüğü geçmemektedir. Ancak, Anayasa Mahkemesi'nin çeşitli kararlarında da belirtildiği gibi, hukuksal metinlerin niteliklerinin saptanabilmesi için, o metinlerin adına ya da sözcüklerine değil, amacına, içeriğine ve etkisine bakılması ve değerlendirmenin buna göre yapılması gerekmektedir.

At Yarışları Hakkında Yasa ve bu Yasa'ya dayanılarak çıkarılan At Yarışları Tüzüğü'ne dayanılarak verilen cezalar, yarış dürüstlüğü ile yarış usul ve kurallarına aykırı davranışları kapsayan "disiplin cezaları"dır.

At yarışlarında oynanan "müşterek bahisler"in büyük tutarlara ulaşması ve yarış kazanan at sahibine, yarış gelirleriyle orantılı ikramiye ödenmesi, yarışların dürüstlüğüne sağlanmasına yönelik bu cezaların, aynı zamanda "kamu düzeni" ile doğrudan ilgili olduğunu göstermektedir.

İncelenen Yasa'yla 6132 sayılı Yasa'ya eklenen geçici 2. maddede, bu Yasa'nın yürürlük gününden önce işlenmiş fiiller nedeniyle verilmiş disiplin cezalarının tüm sonuçlarıyla ortadan kaldırılması, soruşturma ve kovuşturma aşamasına gelenlere ilişkin disiplin soruşturması ve kovuşturması yapılmaması, sürmekte olan soruşturma ve kovuşturmanın işlemde kaldırılması, kesinleşmiş olan disiplin cezalarının infaz edilmemesi öngörülmüştür.

Anayasa Mahkemesi'nin 18.07.2001 günlü, E.2001/4, K.2001/332 sayılı kararında da belirtildiği gibi, af, kimi zaman kesinleşmiş cezaları ortadan kaldıran ya da değiştiren, kimi zaman da kamu davasını düşüren ya da mahkumiyeti bütün sonuçlarıyla birlikte yok sayan bir yasama tasarrufudur.

Buna göre, incelenen Yasa ile 6132 sayılı Yasa'ya eklenen geçici 2. madde düzenlemesi, yukarıda açıklanan içeriğiyle disiplin cezası affi niteliğindedir.

Anayasa'nın değişik 87. maddesinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne genel ve özel af yetkisi verilirken, "hürriyeti bağlayıcı ceza-para cezası" ya da "adli ceza-idari ceza" ayrımı yapılmamıştır.

İdari cezalar da diğer cezalar gibi kendi alanında kamu düzenini sağlamaya yönelik "cezaî" yaptırımlardır. Bu nitelikleri nedeniyle idari cezalara ilişkin af kararlarının da, Anayasa'nın 87. maddesine girdiğinde kuşku bulunmamakta ve nitelikli çoğunlukla alınması gerekmektedir.

Bu durumda, incelenen Yasa'nın, 6132 sayılı Yasa'ya geçici 2. maddenin eklenmesine ilişkin 4. maddesinin Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun oyu ile kabul edilmesi anayasal gerekliliktir.

Belirtilen hukuksal duruma karşın, tutanakların incelenmesinden, 5022 sayılı Yasa'nın 4. maddesinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'nda, üye tamsayısının beşte üçünün oyu ile kabul edilmediği anlaşılmaktadır.

Nitekim, tutanaklarda oylama sonucuna ilişkin oy sayılarına yer verilmediği gibi, maddenin üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun kararı ile kabul edildiğine ilişkin herhangi bir kayıt da yer almamaktadır.

Anayasa'da genel kuraldan ayrılarak toplantı ve karar yeter sayısı için özel düzenlemeler bulunan durumlarda, herhangi bir itiraz olmasa da, sonradan ortaya çıkabilecek duraksama ya da tartışmalara yer bırakmamak için toplantı ve karar yeter sayılarının tutanaklara geçirilmesi gerekmektedir.

Belirtilen duruma göre, incelenen Yasa'nın 4. maddesi, Anayasa'nın 87. maddesinde öngörülen karar yeter sayısı olmaksızın kabul edildiğinden, bu maddeye uygun düşmemektedir.

Yayımlanması yukarıda açıklanan gerekçelerle uygun görülmeyen 5022 sayılı "At Yarışları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun", 4. maddesinin Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce bir kez daha görüşülmesi için, Anayasa'nın değişik 89 ve 104. maddeleri uyarınca ilişkide geri gönderilmiştir.

Ahmet Necdet SEZER
CUMHURBAŞKANI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KANUN

AT YARIŞLARI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

Kanun No. 5022

Kabul Tarihi : 17.12.2003

MADDE 1. - 10.7.1953 tarihli ve 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanunun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 4. - Mülkiyetinde, ortaklığında veya kirası altındaki atları yarışlarda koşturan at sahipleri ile bunların vekilleri, antrenör, at sahibi antrenör ve atın jokey, jokey yamağı, centilmen binici, seyisbaşı, seyis ve sair hizmetlileri gibi ilgilileri ve koşularda ve yarışlarda görevlendirilenlerden yarış usul ve nizamlarına ve yarış dürüstlüğüne aykırı hareket eden, yarışların ve yarış yerlerinin ve yarışlarla ilgili yer ve tesislerin düzen ve disiplinini bozanlar hakkında aşağıdaki disiplin cezaları uygulanır :

a) İhtar cezası.

b) Para cezası

1. Yarış usul ve nizamlarına aykırı hareket eden, yarışlarla ilgili yer ve tesislerin düzen ve disiplinini bozanlara yüzüymbeşmilyon lira.

2. Kayıt ve tartı ile ilgili yükümlülükleri yerine getirmeyenlere ikiyüzellimilyon lira.

3. Yarış dürüstlüğüne aykırı olarak hileli davranışlarda bulunanlara beşyüzmilyon lira.

c) Yarışlarla ilgili yerlerde geçici veya süresiz sanat icrasından yasaklama.

d) Tribün ve eklentileri dışında, yarışlarla ilgili yer ve tesislere girmekten geçici veya süresiz yasaklama.

e) Atın koşulara katılmasının geçici olarak yasaklanması.

Eylemin tekrarı halinde yukarıda yazılı para cezaları iki kat artırılarak uygulanır.

Yarış usul ve nizamları ile yarış dürüstlüğü'nün doping fiili sebebiyle bozulduğu hallerde aşağıdaki cezalar verilir :

a) Atın dopingli koşturulduğunun tespiti halinde doping eylemine katıldığı tespit edilen at sahipleri, bunların vekilleri ve binicileri ile doping fiiline katıldıkları tespit edilmemiş olsa bile atların bakım, beslenme ve idman işleri ile doğrudan ilgili olan antrenör, at sahibi antrenör, seyisbaşı, seyis ve sair hizmetlilere ilk defasında bir yıl süre ile birinci fıkranın (d) bendi uyarınca geçici olarak yasaklama ve beşyüzmilyon lira para cezası, ayrıca antrenör, at sahibi antrenör, binici, seyisbaşı, seyis ve sair hizmetlilere aynı süre ile birinci fıkranın (c) bendinde yazılı muvakkaten men cezası verilir. Eylemin tekrarı halinde, failin taşıdığı nam ve hizmet sıfatına bakılmaksızın, para ve yasaklama cezaları iki katına çıkarılarak uygulanır. Aynı eylemin üçüncü defa tekrar işlenmesi halinde ise, bu kişiler hakkında süresiz olarak yasaklama cezası uygulanır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KANUN

-2-

Doping fiiline katıldıkları tespit edilen koşularda ve yarışlarda görevlendirilen kişiler hakkında (c) bendindeki süresiz yasaklama cezası ile beşyüzmilyon lira para cezası uygulanır ve bu kişilerin görevlerine derhal son verilir. Bu kişiler, yarış işlerinde bir daha görevlendirilemezler.

b) Doping eylemine, at ilgililerinin katıldıkları tespit edilememiş olsa bile, dopingli koşturulduğu tespit edilen at, ilk defasında bir yıl süreyle, ikinci defasında iki yıl süreyle, üçüncü defasında süresiz koşulara katılmaktan yasaklanır. İlk kez dopingli koşturulan at, dopingli koştugu koşudaki birincilik ikramiyesinin üç katı tutarındaki para cezasının, at sahibi veya at sahibi vekili tarafından yarış müessesesine nakden ve bir defada ödenmesi halinde koşulara katılır. Aynı atın tekrar dopingli koşturulduğunun veya aynı şahsa ait bir başka atın dopingli koşturulduğunun tespiti halinde bu bentteki tekerrür hükümleri uygulanır. Atın ilk defa dopingli olarak koşturulması ve para cezası ödemek kaydıyla koşulara katılması konusu atın ilgililerine verilen disiplin cezalarını ortadan kaldırmaz.

Bu maddede öngörülen ihtar cezası ile ikiyüzellimilyon liraya kadar para cezası, onbeş yarış gününe kadar koşulara katılmaktan ve yarışlarla ilgili yerlerde sanat icrasından geçici yasaklama cezaları Yarış Komiserler Kurulu tarafından ilgililerin savunmaları alınmak kaydıyla verilir ve derhal icra olunur. İkiyüzelli milyon lirayı aşan para cezaları ile onbeş yarış gününü aşan geçici yasaklama cezaları ve süresiz yasaklama cezaları Yüksek Komiserler Kurulunca verilir.

Eylemin ağırlık derecesine göre, yukarıda yazılı disiplin cezalarından biri veya birkaçı birlikte verilebilir.

Yarış Komiserler Kurulunca verilecek cezalara karşı öğrenme tarihinden itibaren onbeş gün zarfında Yüksek Komiserler Kuruluna itiraz edilebilir. Yüksek Komiserler Kurulunca itirazın veya ilk derece olarak verilen cezalar kesindir.

MADDE 2. - 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanunun değişik 7 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Birinci fıkra hükmüne aykırı hareket edenler hakkında üç aydan iki seneye kadar hapis ve 10 000 000 000 (onmilyar) liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası verilir.

MADDE 3. - 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Cari yılda, yarış gelirinin bir evvelki takvim yılındaki yarış geliri toplamından fazla olması halinde, bu fazladan yarış ikramiyelerine düşecek kısım millî bir bankada Tarım ve Köyişleri Bakanlığı emrine açılacak hususi fona devredilir. Fonda biriken para Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından at ıslahı ve tesisleri ile hayvancılığın geliştirilmesine sarf olunur.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KANUN

-3-

MADDE 4. - 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

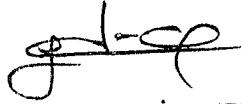
GEÇİCİ MADDE 2. - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce işlenmiş fiiller sebebiyle verilmiş disiplin cezaları bir defaya mahsus olmak üzere bütün sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldırılmıştır. Ancak bu durum, ilgililere daha önce verilmiş ve uygulanmış olan cezalardan dolayı atın ikramiye, kupa ve sair mükâfatları ile herhangi bir parasal talep için hak doğurmaz.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce işlenen ve birinci fıkra kapsamına giren disiplin cezalarının verilmesini gerektiren eylemlerden dolayı ilgililer ve yarış atları hakkında disiplin soruşturması ve kovuşturması yapılmaz, devam etmekte olan disiplin soruşturma ve kovuşturmaları işleminden kaldırılır, kesinleşmiş olan disiplin cezaları infaz edilmez. Bu Kanunun kapsamına giren ve Kanunun yürürlük tarihinden önce işlenmiş disiplin suçları nedeniyle verilmiş olan disiplin cezalarına karşı Kanunun yürürlük tarihinden önce idarî yargı mercilerine başvurmuş olanlardan, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde dosyanın bulunduğu yargı merciine müracaat etmek suretiyle davaya devam etmek istediklerini bildirmeyenlerin davaları hakkında; görülmekte olan davalarda davayı gören mahkemece, karar temyiz edilmiş ise Danıştayca karar verilmesine yer olmadığına ve tarafların yaptıkları masrafların üzerlerinde bırakılmasına karar verilir, vekâlet ücretine hükmedilmez. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde davaya devam etmek istediklerini bildirenlerin davalarının görülmesine devam olunur. Ancak davanın davacının aleyhine sonuçlanması halinde bu maddenin birinci fıkrasında öngörülen hükümler uygulanır.

MADDE 5. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Aslı Gibidir.

Gündüz DİNÇER

Kanunlar ve Kararlar Müdürü